

Zaburzenia nerwicowe

Anxiety disorders – etiology and treatment

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr III
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	2	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	15	29			
Ogółem	50	50			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z charakterystyką, symptomatologią i klasyfikacją diagnostyczną zaburzeń lękowych.
2.	Zapoznanie studentów z kompleksową perspektywą biopsychospołeczną na etiologię zaburzeń lękowych oraz transdiagnostyczne możliwości ich terapii.
3.	Zapoznanie studentów z jakościowymi i ilościowymi metodami diagnozy zaburzeń lękowych, ze szczególnym uwzględnieniem obserwacji i oceny behawioralnych manifestacji tych zaburzeń, oraz z podstawowymi transdiagnostycznymi interwencjami terapeutycznymi.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie zróżnicowane czynniki ryzyka i ochronne biologiczne, psychologiczne i społeczne mające wpływ na etiologię i przebieg zaburzeń lękowych.	PS2_WG08_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W2	Student zna i rozumie symptomatologię, podobieństwa i różnice pomiędzy wyróżnianymi współcześnie zaburzeniami lękowymi.	PS2_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W3	Student zna i rozumie ilościowe metody pomiaru objawów zaburzeń lękowych mające podstawę dowodów psychometrycznych.	PS2_WG12_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć (symulacje, odgrywanie ról).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi opisać najważniejsze modele i konceptualizacje terapeutyczne zaburzeń lękowych.	PS2_UW01_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
U2	Student potrafi integrować wiedzę i informacje diagnostyczne ze zróżnicowanych źródeł w celu stworzenia konceptualizacji przypadku klienta cierpiącego na zaburzenia lękowe.	PS2_UW02_Mgr PS2_UW06_Mgr PS2_UK01_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi wykorzystać w praktyce ilościowe metody pomiaru objawów zaburzeń lękowych.	PS2_UW07_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (symulacje, odgrywanie ról).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do dyseminacji trafnej, opartej na dowodach naukowych wiedzy z zakresu zaburzeń lękowych.	PS2_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do wdrażania zasad praktyki opartej na dowodach empirycznych w pracy psychologicznej z zaburzeniami lękowymi.	PS2_KO02_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (symulacje, konceptualizacja przypadku), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do przyjęcia empatycznej, wyrozumiałej i cierplivej postawy wobec osób prezentujących zróżnicowane obrazy kliniczne zaburzeń lękowych.	PS2_KO04_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (symulacje, odgrywanie ról), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lęk i strach jako emocje, cechy, stany kliniczne – kontinuum normy i psychopatologii. Etiologia zaburzeń lękowych na świecie i w Polsce, wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych, płci i grup wiekowych.	3	1
2.	Współczesna klasyfikacja zaburzeń lękowych. Jednostki chorobowe, symptomy, kryteria długości trwania, przebieg. Model oparty na procesie jako transdiagnostyczna alternatywa.	3	1
3.	Etiologia zaburzeń lękowych. Model biopsychospołeczny, stresu i diatezy. Czynniki ryzyka i ochronne w perspektywie rozwojowej. Czynniki genetyczne i dziedziczność zaburzeń lękowych.	3	2
4.	Stres traumatyczny i zaburzenie stresu traumatycznego oraz zaburzenia obsesyjno-kompulsywne. Podobieństwa i różnice względem zaburzeń lękowych. Charakterystyka, symptomatologia, epidemiologia.	3	2
5.	Diagnoza zaburzeń lękowych. Objawy i kryteria diagnostyczne vs. myśli, emocje i zachowania w modelu poznawczo-behawioralnym. Zachowania unikowe, ich formy i znaczenie. Ilościowe kwestionariusze i skale pomiaru objawów zaburzeń lękowych – prezentacja, ćwiczenia.	3	2
6.	Psychoterapia zaburzeń lękowych I. Teoria uczenia się i terapia ekspozycji – teoretyczne podstawy, proces terapii, empiryczne dowody skuteczności.	3	2
7.	Psychoterapia zaburzeń lękowych II. Rola treści poznawczych w zaburzeniach lękowych. Identyfikowanie myśli automatycznych, zmiana przekonań pośredniczących i podstawowych. Interwencje z zakresu uważności i akceptacji i zaangażowania.	3	2
8.	Psychofarmakologia zaburzeń lękowych – stan wiedzy, efektywność poszczególnych grup leków. Przegląd badań empirycznych.	3	1
9.	Zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży – charakterystyczne objawy i prezentacje kliniczne. Możliwości terapii. Zaburzenia współwystępujące – dane epidemiologiczne, wyzwania terapeutyczne. Zróżnicowanie międzykulturowe w prezentacji objawów.	3	2
10.	Przyszłe kierunki psychoterapii zaburzeń lękowych – lęk klimatyczny, <i>fear of missing out</i> . Konceptualizacje, dostępne wyniki badań, zalecenia terapeutyczne.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów, dyskusja, ćwiczenia grupowe, symulacje.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

Lp.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	5	19
2.	Przygotowanie do kolokwium	10	10
Razem		15	29

Literatura obowiązkowa

1.	Cierpialkowska, L., Sęk, H. (2016). <i>Psychologia kliniczna</i> . PWN.
2.	Hayes, S. C., Hofmann, S. G. (2020). <i>Terapia poznawczo-behawioralna oparta na procesach. Wiedza i kluczowe kompetencje</i> . Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3.	Chorpita, B. F., & Barlow, D. H. (2018). The development of anxiety: The role of control in the early environment. <i>The Neurotic Paradox, Vol 2</i> , 227-264.

Literatura uzupełniająca

1.	American Psychiatric Association (2014). <i>DSM-5</i> .
2.	Popiel, A., Pragłowska, E. (2022). <i>Psychoterapia poznawczo-behawioralna: teoria i praktyka</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
3.	Dudley, R., Kuyken, W., Padesky, C. A. (2024). <i>Konceptualizacja w terapii poznawczo-behawioralnej: jak opracowanie przypadku oparte na współpracy pomaga w prowadzeniu skutecznej terapii</i> . Edra Urban & Partner.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	